

การเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและประเทศออสเตรเลีย

A Comparison of Mobilizing Resources for Education in England and Australia

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรภา ตันติชูเวช¹ รองศาสตราจารย์ ดร.พินสุดา สิริธรงค์ศรี² รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช³
ดร. สรรเสริญ สุวรรณ⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ดังโพนทอง⁵ นางสาวยอชวัญ ผดุงมิตร⁶ นางสาวอารีรัตน์ รักษาติประเสริฐ⁷
Asst. Prof. Dr.Patcharapa Tantichuwet¹ Assoc. Prof. Dr.Pinsuda Siridhrungsri² Assoc. Prof. Dr.Prasopsuk Rittidet³ Dr.Sanrasem Suwan⁴
Asst. Prof. Dr.Duangkamol Dangphonthong⁵ Miss. Yordkhwan Phadoongmit⁶ Miss. Areearat Runkchartprasert⁷

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและประเทศออสเตรเลีย 2) เปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและประเทศออสเตรเลียและ 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและประเทศออสเตรเลียผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยโดยการศึกษเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและประเทศออสเตรเลีย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. แนวคิดและหลักการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษ กระทรวงการศึกษา กระจายเงินให้กับหน่วยงานกองทุนด้านการศึกษาและทักษะกำกับดูแลบริหารการเงินและหน่วยงานท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการ ขณะที่ประเทศออสเตรเลียให้ความสำคัญกับเรื่องของการลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน การดำเนินงานแบ่งเป็น 3 ระดับคือ รัฐบาลกลาง รัฐบาลรัฐ และรัฐบาลเขต
2. วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาประเทศอังกฤษและออสเตรเลียมีความเหมือนกัน คือ แบ่งเป็นการระดมทรัพยากรที่เป็นเงินและไม่เป็นเงิน และมีวิธีการระดมทรัพยากรที่เป็นทางการผ่านหน่วยงานภาครัฐ และไม่ใช่วิธีการผ่านการระดมทุนของครอบครัว ชุมชน และภาคเอกชน
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษ คือ ความเข้มแข็งและการร่วมมือระหว่างกองทุนด้านการศึกษา รวมถึงภาวะผู้นำกองทุน ขณะที่ประเทศออสเตรเลีย คือ นโยบายการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่ครอบคลุมในทุกระดับ การสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน

คำสำคัญ: การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

¹Assistant Professor, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

^{6,7}นักวิชาการอิสระ

^{6,7}Independent Scholar

³รองศาสตราจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³Associate Professor, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University

⁴ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

⁴Study Supervision, Singburi Primary Educational Service Area Office

⁵ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

⁵Assistant Professor, Faculty of Engineering, Rajabhat Maha Sarakham University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรภา ตันติชูเวช, patcharapa.ta@ku.th

รับเมื่อ 3 มีนาคม 2565 แก้ไข 16 เมษายน 2565 ตอบรับ 18 เมษายน 2565

ABSTRACT

The objectives of this research article are: 1) to study mobilization of resources for education in England and Australia, 2) to compare England and Australia's educational resource mobilization and, 3) to analyze the factors affecting the mobilization of resources for education in England and Australia. The researcher used the document research method by studying documents related to resource mobilization of England and Australia and analyzing the data by content analysis.

The results show that;

1. Concepts and principles for mobilizing resources for education in England are responsible by the Ministry of Education, which distributes the funds to the Education and Skills Funding Agency as the operators. On the contrary, Australia focuses on reducing student inequality and the operations are divided into three levels: federal government, state government, and territory government.

2. The methods of mobilizing resources for education in the UK and Australia are the same. They can be divided into monetary and non-monetary resources, and there is a formal way of mobilizing resources through government agencies and informally through family, community, and private fundraising.

3. Factors affecting the mobilization of resources for education in England are the strength and cooperation between Education and Skills Funding Agency including funding agency leadership. In contrast, an essential factor in Australia is a comprehensive policy of mobilizing educational resources at all levels, creating a culture of participation between schools and communities.

Keywords: Educational Resource Mobilization, England, Australia

ภูมิหลัง

อังกฤษเป็นประเทศที่เป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักร มีชายแดนทางเหนือติดกับสก็อตแลนด์ ตั้งอยู่ในทวีปยุโรป ปัจจุบันมีประชากรประมาณ 64 ล้านคน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, หน้า 130) กรุงลอนดอนเป็นเมืองหลวง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว มีระบบเศรษฐกิจดีเป็นอันดับ ๆ ของโลก มีสวัสดิการต่าง ๆ ที่ครอบคลุมกับประชากร มีโครงสร้างการบริหารงานแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระบบรัฐบาลกลางและท้องถิ่น ภาษาทางการคือภาษาอังกฤษ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, หน้า 130) ในปี ค.ศ. 1972 ประเทศอังกฤษปฏิรูประบบราชการโดยแบ่งออกเป็นรัฐบาลสองระดับ ได้แก่ ระดับประเทศรับผิดชอบด้านการศึกษา และระดับท้องถิ่น ต่อมา มีการรวมรัฐบาลทั้งสองระดับ หรือหลายอำเภอเป็น หน่วยงานรวม "Unitary Authorities" เพื่อลดจำนวนหน่วยงานและจำนวนเทศบาลลง โดยในปี ค.ศ. 2017 ประเทศอังกฤษมีเทศบาลจำนวน 27 แห่ง และหน่วยงานรวมจำนวน 125 แห่ง (ทำหน้าที่รัฐบาลท้องถิ่น) (Sandford, 2016 as cited in OECD, 2017, p. 111)

การจัดการศึกษาของประเทศอังกฤษ แบ่งสถานศึกษาออกเป็นหลายชนิด/ประเภท โดยสถานศึกษาหลัก ๆ ถูกจัดแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ 1) สถาบัน (Academies) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับเงินอุดหนุนโดยตรงจากกระทรวงการศึกษา (Department for Education) เป็นอิสระจากการควบคุมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารการศึกษาท้องถิ่น) ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาทั้งหมด 2) โรงเรียนที่รัฐอุปถัมภ์ (Maintained School) เป็นโรงเรียนภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่น (Local Education Authority) ได้แก่ โรงเรียนชุมชน (Community

Schools) 3) โรงเรียนอิสระ (Free Schools) เป็นโรงเรียนที่รัฐเปิดโอกาสให้พ่อแม่ผู้ปกครองและองค์กรการกุศล เป็นผู้จัดตั้งโรงเรียนได้โดยไม่แสวงหาผลกำไร โดยได้รับเงินทุนจากรัฐบาล และ 4) โรงเรียนเอกชนเป็นโรงเรียนที่ไม่ได้รับทุนจากรัฐบาล มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเรียนตามแนวทางหลักสูตรแห่งชาติ

ขณะที่ออสเตรเลียมีชื่อทางการ เรียกว่า เครือรัฐออสเตรเลีย (Commonwealth of Australia) ประกอบด้วยแผ่นดินหลักของทวีปออสเตรเลีย เกาะแทสเมเนีย และเกาะอื่น ๆ ในมหาสมุทรอินเดีย แปซิฟิกและมหาสมุทรใต้ ปัจจุบันมีประชากรประมาณ 25 ล้านคน (Worldometer, 2022) แคนเบอร์ราเป็นเมืองหลวง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และเป็นหนึ่งในประเทศที่ร่ำรวยที่สุดในโลก มีระบบเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดเป็นอันดับที่ 12 ของโลก ในปี 2012 รายได้ต่อหัวสูงที่สุดเป็นอันดับห้าของโลก มีระบบสวัสดิการแบบไม่เก็บค่าใช้จ่ายในบางส่วน เช่น การช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย การสงเคราะห์ผู้พิการ การจ่ายบำนาญให้แก่ผู้สูงอายุและผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น (Department of Foreign Affairs and Trade, 2017, p. 5)

ประเทศออสเตรเลียมีการแบ่งการศึกษาออกเป็นระดับ ได้แก่ 1) ระดับอนุบาลหรือวัยก่อนเข้าเรียน (Pre-School) 2) ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 3) สถาบันอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม (Vocational Education and Training Institutes) และ 4) การศึกษาระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัย) โดยประเภทและหลักสูตรสถานศึกษามีความแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ โครงสร้างการบริหารงานของรัฐ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ รัฐบาลกลาง (Federal) รัฐบาลและรัฐแต่ละรัฐ (Government and the individual State) และรัฐบาลเขต (Territory Governments) ประเทศออสเตรเลียไม่มีภาษาทางการ อย่างไรก็ตาม ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติและเป็นภาษาที่ใช้ในเอกสารราชการ (Department of Foreign Affairs and Trade, 2017, p. 5)

จากข้อมูลพื้นฐานของประเทศอังกฤษและออสเตรเลียข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของทั้งสองประเทศซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วว่ามีแนวคิด หลักการ วิธีการและปัจจัยในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างไร และเพื่อเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและออสเตรเลีย โดยผู้วิจัยมุ่งหวังว่าจะได้แนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและออสเตรเลีย มาเป็นข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในประเทศไทย ทั้งนี้บทความวิจัยเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา

คำถามการวิจัย

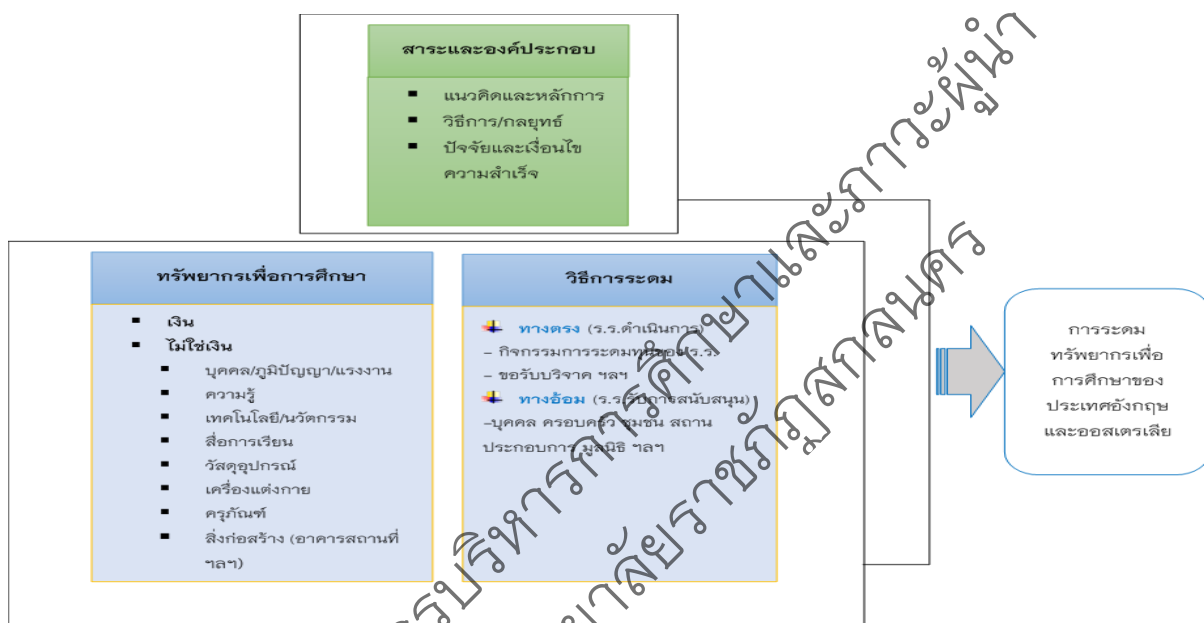
1. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและออสเตรียมีแนวคิด หลักการ วิธีการ รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นอย่างไร
2. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและออสเตรียมีความเหมือนหรือความแตกต่างกันอย่างไร
3. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและออสเตรีย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและออสเตรีย
2. เพื่อเปรียบเทียบวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและออสเตรีย
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษและประเทศออสเตรีย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ยึดแนวคิดสำคัญ ดังนี้ 1) สารและองค์ประกอบของการระดมทรัพยากรจะสอดคล้องกับจุดประสงค์ในการวิจัย คือ แนวคิดและหลักการ วิธีการและกลยุทธ์ ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา 2) ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ทรัพยากรเงิน และไม่ใช่เงิน ได้แก่ บุคคล/ภูมิปัญญา องค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้ (เช่น หนังสือและเครื่องเขียน อุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ) เครื่องแต่งกาย วัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เวลา และอื่น ๆ (OECD, 2013; พินสุตา สิริรังศรี, 2559) 3) วิธีการระดมทรัพยากร ประกอบด้วย แนวคิดและหลักการระดมทรัพยากร วิธีการและกลยุทธ์ และปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ ดังภาพประกอบ 1 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) กับประเทศที่พัฒนาแล้ว และอยู่ในทวีปยุโรปและทวีปออสเตรเลีย จากนั้นนำเสนอผ่านผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวน 5 คน จนได้ตัวแทนของแต่ละทวีปซึ่งก็คือ ประเทศอังกฤษและประเทศออสเตรเลีย ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Document research) จากต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานและองค์กรในภาครัฐและภาคเอกชน ของต่างประเทศที่มีความน่าเชื่อถือและเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศ อังกฤษและออสเตรเลีย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากเป็นการวิจัยเอกสาร (Document research) ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้วิจัยจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัย รวมถึงการใช้แบบบันทึกเอกสารเพื่อรวบรวมเอกสารที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาเอกสาร (Document research) ที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในประเทศไทยและออสเตรเลีย จากต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานและองค์กรในภาครัฐและภาคเอกชนของต่างประเทศโดยหลักเกณฑ์สำคัญในการคัดเลือกเอกสาร คือ การเลือกเอกสารจากหน่วยงานหรือเว็บไซต์ที่มีความน่าเชื่อถือและเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศไทยและออสเตรเลีย เช่น เอกสารจากองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content Analysis) จากข้อมูลการศึกษาเอกสาร

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 โดยเปรียบเทียบผลการวิจัยระหว่างประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 เปรียบเทียบผลการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาระหว่างประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศออสเตรเลีย
แนวคิดและหลักการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างเป็นทางการ เริ่มในปี ค.ศ. 2010 โดยกระทรวงการศึกษามอบหมายให้หน่วยงานบูรณาการด้านการศึกษาและทักษะกำกับดูแลการบริหารการเงินและหน่วยงานท้องถิ่นโดยได้จัดทำประกาศทางการเงินเพื่อการปรับปรุง (Financial Notice to Improve FNTI) ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการการเงินหรือการกำกับดูแลกองทุนหลากหลายสถาบันขึ้น สำหรับการระดมทรัพยากรอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการดำเนินการในระดับสถาบัน โดยการจัดให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น ภาครัฐกิจ ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นต้น เพื่อระดมเงินทุนสำหรับการจัดการศึกษา	แนวคิดโดยภาพรวมของออสเตรเลียเน้นการลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียนที่หลากหลายและเพิ่มประสิทธิภาพ โดยระดมทรัพยากรจากภาคส่วนต่าง มาใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในการนี้ ด้านโครงสร้างการบริหารทรัพยากรมีดังนี้ 1) รัฐบาลมีหน้าที่จัดสรรทุนให้กับรัฐบาลรัฐสนับสนุนเงินทุนและกฎระเบียบต่าง ๆ สำหรับการศึกษาปฐมวัยและศูนย์ดูแลเด็กเล็ก 2) รัฐบาลและรัฐแต่ละรัฐ จัดตั้งฝ่ายการศึกษา (Education Department) จัดทุนการศึกษาของโรงเรียน จัดทำโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน ดูแลเงินทุนโรงเรียน การจ่ายเงินเดือนบุคลากรการศึกษาและการบริหารจัดการทรัพยากรภายในโรงเรียน และ 3) รัฐบาลเขตจัดทำโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน ดูแลเงินทุนโรงเรียน การจ่ายเงินเดือนบุคลากรการศึกษาและการบริหารจัดการทรัพยากรภายในโรงเรียน (Department of Foreign Affairs and Trade, 2017, p. 7)

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศอังกฤษ	ประเทศออสเตรเลีย
วิธีการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาที่เป็นตัวเงิน	การระดมทรัพยากรอย่างเป็นทางการเป็นการดำเนินงานโดยกระทรวงการศึกษากระจายเงินทุนผ่านหน่วยงานทุนด้านการศึกษาและทักษะลงสู่สถาบันหรือกองทุนหลากหลายสถาบันโดยตรง เช่น กองทุน Wise Academies เป็นต้น (OECD, 2017, p. 218) สำหรับการระดมทุนอย่างไม่เป็นทางการเป็นการทำงานในระดับโรงเรียนหรือสถาบันร่วมกับภาคธุรกิจโดยการระดมภาคธุรกิจให้เป็นผู้สนับสนุนกิจกรรมหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา การทำงานร่วมกับครอบครัวในการระดมทุน เช่น โรงเรียน Christ Church Cathedral ใน Oxfordshire ใช้แอปพลิเคชัน Classlist เพื่อระดมทุนจากผู้ปกครอง เป็นต้น และการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น Cotgrave Caudleby Lane Primary School จัดให้ภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนสามารถเช่าอาคารสถานที่ และทรัพยากรโรงเรียนได้ เป็นต้น (Hoa, et., n.d.)	การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เป็นตัวเงิน/ทุนในระดับสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 1) รูปแบบทางการโดยการจัดสรรเงินทุนที่ได้รับจากรัฐบาลทั้งสองระดับอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เช่น โรงเรียน Auburn North Public School รัฐนิวเซาท์เวลส์ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินทุนเพื่อระดมผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาในการพัฒนาครูผู้สอน เป็นต้น (NSW Government Education, n.d. page 2) และ 2) รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เป็นการรวมตัวกันเป็นสมาคม เช่น โรงเรียน Auburn North Public School รัฐนิวเซาท์เวลส์ จัดให้มีสมาคมผู้ปกครองและพลเมือง (Parents & Citizens' Association, P&C) เพื่อระดมทุนเพิ่มเติมในการพัฒนาและจัดหาทรัพยากรโรงเรียน (Auburn North Public School, n.d.) เป็นต้น ทั้งนี้โรงเรียนรัฐบาล ได้รับเงินทุนจากรัฐบาลรัฐและรัฐบาลเขต คิดเป็นร้อยละ 91.4 ของรายจ่ายโรงเรียน และได้รับเงินทุนจากรัฐบาลกลาง ร้อยละ 9 สำหรับโรงเรียนเอกชน ได้รับเงินทุนจากรัฐบาลกลาง คิดเป็นร้อยละ 72 ของรายจ่ายโรงเรียน และรัฐบาลรัฐและเขตจัดหาทุนให้กับโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 28 ของรายจ่ายโรงเรียน (OECD, 2013, p. 16)
วิธีการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาที่ไม่ใช่ตัวเงิน	การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่ไม่ใช่ตัวเงิน เป็นการระดมทรัพยากรที่ไม่ได้มีการระบุไว้ชัดเจนตามโครงสร้างการทำงานของสถาบันหรือกองทุนหลากหลายสถาบัน แต่ใช้การระดมพันธมิตรกองทุน/สถาบัน ผู้ปกครอง ภาคเอกชน ศิษย์เก่าของสถาบัน สมาคม มูลนิธิและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย ครุภัณฑ์	วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่ไม่ใช่ตัวเงินจะแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) ระดับรัฐบาลกลาง 2) ระดับรัฐและเขต และ 3) ระดับสถานศึกษา 4) องค์การภาคส่วนต่าง ๆ

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศอังกฤษ	ประเทศออสเตรเลีย
	เทคโนโลยีและนวัตกรรม ระดมทุน จัดให้บริการฝึกอบรม และให้คำแนะนำ ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ เงินทุน โครงการและจัดกิจกรรม แอปพลิเคชันในการสื่อสารกับผู้ปกครองและภาคธุรกิจ, ระบบเว็บเป็นฐานออนไลน์เพื่อให้ข้อมูล การปฏิบัติงานของโรงเรียน เครือข่ายพันธมิตร เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียน และสมาคมเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าและวัสดุ สถานศึกษา เป็นต้น (Department for Education, 2016, page 17–18; Education and Skills Funding Agency, 2017, p. 21; Brown, c & Greany, T, 2018, p. 120; Department for Education, 2015, page 27; Department for Education, 2017, page 23; Ofsted, 2015, p. 15; Department for Education, 2016, pp. 35–36; Planning and Resources Review Group, 2016, p. 9)	วิธีดำเนินการระดับรัฐบาลกลาง ได้แก่ การจัดทำโครงการของรัฐบาลกลาง ร่วมกับพันธมิตรเพื่อให้ความรู้ และคำแนะนำ จัดฝึกอบรมและสนใจ บุคลากรการศึกษาและผู้เรียน สนับสนุน และจัดทุนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ พัฒนาสถานศึกษาในด้านวิชาการ ได้แก่ มูลนิธิ BEA Re-engineering Australia Foundation (2018) สร้างทักษะ STEM ให้กับผู้เรียน วิธีดำเนินการระดับรัฐและเขต มีความแตกต่างกันในแต่ละรัฐเช่น การระดมทรัพยากรด้านวิชาการ รัฐนิวเซาท์เวลส์ ดำเนินงานร่วมกับทุกภาคส่วนในด้าน วิชาการ อาทิ จัดตั้งโรงเรียนศูนย์ประสพ การวิชาชีพจำนวน 23 โรงเรียน เพื่อพัฒนา สาธิต และแบ่งปันนวัตกรรม การปฏิบัติงานวิชาชีพครูชั้นสูง พัฒนา ทรัพยากรและเว็บไซต์ ภาษาอังกฤษ เพื่อสนับสนุนโรงเรียนในการนำหลักสูตร ที่รัฐจัดทำขึ้นไปประยุกต์ใช้ วิธีดำเนินการระดับระดับสถานศึกษา เช่น การระดมคน/ภูมิปัญญาอย่างไม่เป็นทางการ อาทิโรงเรียน Auburn North Public School รัฐนิวเซาท์เวลส์ จัดให้ โรงเรียนเป็นศูนย์กลางชุมชนในการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อระดมทรัพยากร บุคคล จัดให้มีสมาคมผู้ปกครองและ พลเมือง เพื่อระดมผู้ปกครอง ครู และชุมชน ในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับ โรงเรียน เป็นต้น

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศอังกฤษ	ประเทศออสเตรเลีย
ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	1. การให้ความช่วยเหลือจากพันธมิตรทางการศึกษาและเป็นผู้ดำเนินการทำงานร่วมกัน 2. รูปแบบการกำกับดูแลกองทุน เชื่อมกับการทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้กำกับดูแลกองทุน ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และบุคลากรการศึกษา เช่น การกำกับดูแลสามชั้น (Three-tiers of Governance) 3. ความเข้าใจและเชื่อมั่นระหว่างสถาบันในกองทุน เพื่อจัดทำกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับสถาบันในกองทุนโดยภาพรวม 4. การสนับสนุนและความช่วยเหลือจากสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ โดยการแบ่งปันความรู้ การดำเนินงานและทรัพยากรของสถาบันให้กับสถานศึกษาที่ด้อยกว่า 5. ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของผู้กำกับดูแลกองทุนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเงิน 6. ควรจัดให้มีผู้จัดการการเงินของกองทุน เพื่อลดความเสี่ยงในการดำเนินการสถานศึกษา หรือการเงินให้ได้ประสิทธิภาพผู้เรียน 7. ความเข้มแข็งในการกำกับดูแลสถาบันหรือกองทุน ส่งผลต่อความสำเร็จของสถาบันหรือกองทุน 8. การเปลี่ยนถ่ายการบริหารจัดการสู่ภาวะผู้นำ เป็นการลดภาระการทำงานของบุคคลหรือบุคคล กระจายงานและความรับผิดชอบให้กับคณะทำงานและบุคลากรการศึกษาในสถาบันที่มีภาวะผู้นำการสื่อสารกับภายนอก (หน่วยงานท้องถิ่น ชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานต่าง ๆ) อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสถาบันมีความเป็นอิสระสูง การสื่อสารช่วยสร้างความสัมพันธ์และระดมทรัพยากรการศึกษาจากภายนอกได้ ดังนั้นควรจัดให้มีการสื่อสารกับภายนอกหลายทาง เช่น แอปพลิเคชัน เว็บไซต์ การจัดประชุม และโซเชียลมีเดีย เป็นต้น	1. การระดมทรัพยากรครอบคลุมทุกระดับ ทั้งระดับรัฐบาลกลาง รัฐบาลรัฐ และสถานศึกษา 2. รัฐบาลรัฐจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน โรงเรียน จัดทำนโยบาย รูปแบบการกระจายทรัพยากร และมาตรฐานต่าง ๆ ที่เอื้อและสนับสนุนการระดมทรัพยากรการศึกษา 3. การจัดทุกภาคส่วนร่วมมือ และโครงการอย่างเป็นทางการในระดับรัฐบาลกลาง และรัฐบาลรัฐ ทำให้การระดมทรัพยากรกว้างขวางและครอบคลุมกลุ่มสนับสนุนทรัพยากรได้อย่างหลากหลาย 4. กองทุนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรการศึกษาของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งฝ่ายที่สนับสนุนตัวเงิน และไม่ใช้ตัวเงินที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา 5. การจัดทำโครงการที่มีการระบุวัตถุประสงค์ในการระดมทรัพยากรการศึกษา ในทุกระดับ 6. การนำเทคโนโลยีต่าง ๆ และนวัตกรรมมาใช้ในการระดมทรัพยากร 7. การสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมเพื่อระดมทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียน 8. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การให้คำแนะนำชุมชน และสร้างพันธมิตรระหว่างโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย ด้านแนวคิดและหลักการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา พบว่า ประเทศที่พัฒนาแล้ว แนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้มีความเท่าเทียมกันหรือดีมากขึ้นจากเดิม โดยการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจะสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด การบริหารจัดการการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญ (SADC Council of Ministers, 2012, p. 13) ดังจะเห็นได้จากแนวทางของประเทศอังกฤษที่ให้กระทรวงการศึกษากระจายเงินทุนสู่สถานศึกษาโดยตรง ลดบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำกับดูแลกองทุน การนำระบบโรงเรียนพัฒนาตนเองมาประยุกต์ใช้ให้อิสระในการดำเนินงานด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การรวมตัวกันเป็นกองทุน ส่งผลให้สถาบันมีอำนาจต่อรองกับหน่วยงานการให้บริการภายนอก เช่น การกำจัดของเสีย เป็นต้น ทำให้รูปแบบและกลยุทธ์การระดมทรัพยากรการศึกษาที่แตกต่างกันไปในแต่ละสถานศึกษาหรือกองทุนหลากหลายสถาบัน การระดมทรัพยากรจากภายนอกสถาบัน เป็นไปในรูปแบบไม่เป็นทางการผ่านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ขณะที่ประเทศออสเตรเลียใช้รูปแบบการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา กล่าวคือ มีการกระจายอำนาจในทั้ง 3 ระดับ คือ รัฐบาลกลาง ระดับรัฐ และระดับเขต ซึ่งแต่ละระดับจะมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนในการดำเนินการ ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการบริหารจัดการ รวมถึงมีหน่วยงานที่รับผิดชอบชัดเจน ให้ความสำคัญเป็นอิสระในการบริหารจัดการในแต่ละรัฐ ซึ่งแต่ละรัฐมีกลยุทธ์เป็นของตนเอง สามารถบริหารจัดการและสร้างกลยุทธ์ของตนเองให้สอดคล้องกับบริบทของตนเองได้ การให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำคุณภาพการจัดการศึกษาผ่านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยใช้ Quality Schools Package และการจัดตั้งกองทุน Commonwealth ซึ่งกองทุนดังกล่าวจะให้กับสถานศึกษารัฐบาลร้อยละ 20 และภาคเอกชนร้อยละ 80 การมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในทุกระดับตั้งแต่ระดับรัฐบาลกลาง ระดับรัฐ ระดับเขต รวมถึงระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา นอกจากนี้ยังขยายความร่วมมือดังกล่าวในระดับระหว่างประเทศโดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้ลดน้อยลง รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาช่วยในเรื่องของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทำให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 32) ที่พบว่าการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการโดยมีกฎหมายรองรับรวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมในทุกระดับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

การบริหารจัดการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในประเทศอังกฤษและออสเตรเลียให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง การมีบุคคล องค์กรและหน่วยงานสนับสนุน การบริหารจัดการที่ดีทั้งด้านความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และการประสานงานที่ดี ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ และการติดตามประเมินผล ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญทางการบริหารจัดการศึกษาและการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาและการมีส่วนร่วมถือเป็นองค์ประกอบหลักและเงื่อนไขความสำเร็จในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่อีกด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 31)

สอดคล้องกับในประเทศไทยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดย มาตรา 8(2) ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา มาตรา 9 (5) ให้ยึดหลักการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้จัดการศึกษา และ (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นว่าการนำวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศไทยและออสเตรเลียมาปรับใช้ในประเทศไทยอาจจะมีข้อจำกัดในอีกหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่มีความแตกต่างกันมากระหว่างโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนในชนบท รวมถึงโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นการนำผลที่ได้จากการวิจัยในเรื่องนี้มาปรับใช้จึงควรคำนึงถึงแนวนโยบายและบริบทของประเทศเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ระดับนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียนที่เอื้อต่อการระดมทรัพยากรการศึกษาในระดับประเทศในแต่ละด้าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อใช้ในการระดมทรัพยากรการศึกษา เช่น จัดทำแอปพลิเคชันมือถือ จัดทำทรัพยากรแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Resource) และจัดการเรียนการสอนผ่านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนจริง เป็นต้น

1.2 ระดับสถานศึกษามีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการทำพันธมิตรความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือความเป็นอิสระในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาของประเทศไทยควรมีอิสระในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมถึงการสร้างกลยุทธ์การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษารูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้วเพียง 2 ประเทศ คือ อังกฤษและออสเตรเลีย การวิจัยในครั้งต่อไปจึงควรศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้วในประเทศอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น เยอรมัน ฟินแลนด์ รวมถึงประเทศในทวีปอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น เอเชีย อเมริกา เพื่อให้เห็นรูปแบบการระดมทรัพยากรของทวีปอื่น ๆ ว่ามีแนวปฏิบัติอย่างไรเพื่อเป็นแนวทางนำมาพัฒนาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการระดมทรัพยากรในประเทศไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

พิณสุดา สิริธังครี. (2559). การจัดการการเรียนรู้แบบเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชน.

กรุงเทพฯ: สำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). ทรัพยากรเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค.

Auburn North Public School. (n.d.). *Financial contributions and assistance*. Retrieved June 13, 2018, from <https://auburnnph-p.schools.nsw.gov.au/>

Australian Government. (2018). *Through Growth to Achievement: Report of the Review to Achieve Educational Excellence in Australian Schools*. Canberra: Commonwealth of Australia 2018.

- Australian Government. (2018). *Prime Minister's Prizes for Excellence in Science Teaching*. Retrieved June 13, 2018, from <https://science.gov.au/community/PrimeMinistersPrizesforScience/Pages/Prime-Ministers-Prizes-for-Excellence-in-Science-Teaching.aspx>
- Brown, c & Greany, T. (2018). The Evidence-Informed School System in England: Where Should School Leaders Be Focusing Their Efforts? *Leadership and Policy in Schools*, 17 (1), 115-137.
- Department for Education. (2015). *Effective school partnerships and collaboration for school improvement: a review of the evidence: Research report October 2015*. London: DfE 2015.
- Department for Education. (2016). *Multi-academy trusts Good practice guidance and expectations for growth: December 2016*. London: Crown Copyright 2016.
- Department for Education. (2017). *Governance handbook for academies, multi-academy trusts and maintained schools*. London: Crown copyright 2017.
- Department of Foreign Affairs and Trade. (2017). *The Australian Education System – Foundation Level*. Retrieved June 13, 2018, from <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/australian-education-system-foundation.pdf>
- Education and Skills Funding Agency. (2018). *Support schools to maximize their resources and budgets*. Retrieved August 19, 2018) from <https://www.gov.uk/government/news/support-schools-to-maximise-their-resources-and-budgets>
- Hoa, N. (n.d.). Sustainable education development under globalization and the reforms of teaching and learning methods in teacher training. Retrieved December 28, 2017, from <http://www.grips.ac.jp/vietnam/VDFTokyo/Doc/SocialBook10Chapter5.pdf>.
- NSW Department of Education. (2018). *School Uniform Policy*. Retrieved June 12, 2018, from <https://education.nsw.gov.au/policy-library/policies/school-uniform-policy>.
- OECD. (2013). *PISA 2012 Results. What Makes Schools Successful? Resources, Policies and Practices – (Volume IV), PISA*. Paris: OECD Publishing.
- OECD. (2017). *Reviews of National Policies for Education in Colombia*. Paris: OECD Publishing.
- OECD. (2017). *The Funding of School Education: Connecting Resources and Learning*. Paris: OECD Publishing. Paris.
- Ofsted. (2015). *A curriculum for the most able through searching self-evaluation: East Barnet School*. Retrieved August 19, 2018, from <https://www.gov.uk/government/publications/a-curriculum-for-the-most-able-through-searching-self-evaluation>.
- Planning and Resources Review Group. (2016). *Eliminating unnecessary workload around planning and teaching resources*. Retrieved June 12, 2018, from https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/511257/Eliminating-unnecessary-workload-around-planning-and-teaching-resources.pdf
- SADC Council of Ministers. (2012). *SADC Resource Mobilization Strategy*. Retrieved March 5, 2022, https://www.sadc.int/files/1913/7234/8601/SADC_RMS__English_Booklet.pdf
- World meter. (2022). *Australia Population*. Retrieved March 5, 2022, from <https://www.worldometers.info/world-population/australia-population/>